

Λατινικά Προσανατολισμού Γ' Λυκείου
15 Απριλίου 2026
Εξεταζόμενη ύλη: Κείμενα 16-50

Κείμενα

Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitōte decerptam esse Carthagine. **Tam prope a muris habēmus hostem! Itaque cavēte periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite. Neminem credideritis patriae consultūrum esse, nisi vos ipsi patriae consulueritis.** Mementōte rem publicam in extrēmo discrimine quondam fuisse!»

Sed tantus furor omnes invaserat, ut pugnāre cuperent, etsi ego clamābam nihil esse bello civili miserius. **Omnia sunt misera in bellis civilibus, sed nihil miserius quam ipsa victoria: ea victōres ferociōres impotentioresque reddit, ut, etiamsi natūrā tales non sint, necessitate esse cogantur. Bellōrum enim civilium exitus tales sunt semper, ut non solum ea fiant, quae velit victor, sed etiam ut victor obsequātur iis, quorum auxilio victoria parta sit.**

Si quid durius ei videbātur, quod imperandum militibus esset, a cervā sese monitum esse praedicābat. **Ea cerva quodam die fūgit et perisse credita est. Cum aliquis Sertōrio nuntiavisset cervam inventam esse, Sertōrius eum iussit tacēre; praeterea praecēpit ut eam postero die repente in eum locum emitteret, in quo ipse cum amīcis futūrus esset.** Postridie eius diēi Sertōrius, admissis amīcis in cubiculum suum, dixit eis visum in somno sibi esse cervam, quae perisset, ad se reverti. Cum cerva, emissa a servo, in cubiculum Sertōrii introrupisset, admiratio magna orta est.

Παρατηρήσεις

A. Να μεταφράσετε τα χωρία που είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

B1α) Να συμπληρώσετε τα κενά γράφοντας στο τετράδιό σας τις απαντήσεις.

Η ρωμαϊκή λογοτεχνία γεννήθηκε υπό την επίδραση της ελληνικής. Το ..... ένας Έλληνας από τον Τάραντα (N. Ιταλία), ο ..... ανεβάζει στη Ρώμη θεατρικές

παραστάσεις με ελληνικά έργα διασκευασμένα στα Λατινικά. Ο ίδιος αποδίδει στα λατινικά και την ..... του Ομήρου. Στις ρίζες, λοιπόν, της ρωμαϊκής γραμματείας βρίσκονται το ..... και ο Όμηρος. Συνολικά η συγγραφική παραγωγή των Ρωμαίων παρέμεινε στενά συνδεδεμένη με ελληνικά πρότυπα ακόμη και σε μεταγενέστερους χρόνους .

Μονάδες 4

B1β) Να αντιστοιχίσετε κάθε συγγραφέα της Στήλης Α με έργα της Στήλης Β (ένα στοιχείο της Στήλης Β περισσεύει).

Στήλη Α'	Στήλη Β'
Ιούλιος Καίσαρας	Χρονικά
Οράτιος	Φιλοσοφικοί διάλογοι
Βιτρούβιος	Ωδές
Μάρκος Τύλλιος Κικέρων	Απομνημονεύματα
Κάτων	De architectura
Έννιος	De agricultura
	Μεταμορφώσεις

Μονάδες 6

B2. Να εντοπίσετε με ποιες λατινικές λέξεις των κειμένων έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω ελληνικές λέξεις: καρπός, μουράγιο, μνημείο, δεσπότης, νατουραλισμός, πυγμαίος, ντούρος, ορμή, κορυφή, ιδεατός.

Μονάδες 10

Γ1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

diem: την αφαιρετική πληθυντικού

oribus: τη γενική ενικού

discrimine: την αιτιατική πληθυντικού

victoria: τη δοτική ενικού

necessitāte: την ονομαστική ενικού

bellis: τη γενική πληθυντικού

Sertōrius: την κλητική ενικού

locum: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

somno: τη δοτική πληθυντικού

Μονάδες 9

Γ1.β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

recentem: την ίδια πτώση στον υπερθετικό βαθμό στο ίδιο γένος

ipsi: την ίδια πτώση στον άλλον αριθμό

misera: το επίρρημα στον συγκριτικό βαθμό

nihil: τη δοτική ενικού

magna: τη γενική ενικού στον συγκριτικό βαθμό στο ίδιο γένος

aliquis: την αιτιατική ενικού στο ουδέτερο γένος

Μονάδες 6

Γ2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενο):

dixissent: το α΄ πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή

scitōte: το γ΄ πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής μέλλοντα

decerp̄tam esse: τον ίδιο τύπο στην άλλη φωνή

tutamini: το β΄ ενικό πρόσωπο υποτακτικής μέλλοντα

noīte: το β΄ πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα

rup̄nāre: το απαρέμφατο παρακειμένου στην ενεργητική περιφραστική συζυγία

cuperent: το β΄ ενικό οριστικής ενεστώτα στην παθητική φωνή

reddit: το ίδιο πρόσωπο στην οριστική υπερσυντέλικου στην ίδια φωνή

sint: το α΄ πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική παρακειμένου

videbātur: το σουπίνο στην αφαιρετική

imperandum esset: τον ίδιο τύπο στον παρακείμενο

fūgit: την αιτιατική του γερουνδίου

iussit: το γ΄ ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή

emissa: τον ίδιο τύπο στον ενεστώτα

orta est: το απαρέμφατο ενεστώτα

Μονάδες 15

Δ1.α. ante tertium diem: Να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία του εμπρόθετου προσδιορισμού (1 μονάδα) και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να δηλώνει το «πότε έγινε η πράξη» (2 μονάδες).

Μονάδες 3

Δ1.β. scitōte decerptam esse Carthagine.

α) Να αναγνωρίσετε το συντακτικό ρόλο του υπογραμμισμένου όρου (1 μονάδα).

β) Να αντικαταστήσετε τον υπογραμμισμένο όρο με τον κατάλληλο τύπο της λέξης Italia ώστε να δηλώνει την ίδια επιρρηματική σχέση (2 μονάδες).

Μονάδες 3

Δ1.γ. Oribus urbis nolite confidere: Να δηλώσετε τι εκφράζει η πρόταση (1 μονάδα) και να αποδώσετε την ίδια σχέση με άλλον ισοδύναμο τρόπο (2 μονάδες).

Μονάδες 3

Δ1.δ. etsi ego clamābam nihil esse bello civili miserius: Να συμπύξετε τη δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη μετοχή.

Μονάδες 2

Δ1.ε. Ea cerva perisse credita est:

α) Να αναγνωρίσετε το υποκείμενο του απαρεμφάτου (1 μονάδα) και να δικαιολογήσετε την πτώση του (1 μονάδα).

β) Να αντικαταστήσετε το ρήμα credita est με το crediderunt επιφέροντας τις απαραίτητες αλλαγές στη σύνταξη της πρότασης (2 μονάδες).

Μονάδες 4

Δ2.α. recentem, quae (στο 2ο κείμενο): Να αναγνωρίσετε πλήρως το συντακτικό ρόλο των παραπάνω λέξεων.

Μονάδες 2

Δ2.β. quod imperandum militibus esset: Να μετατρέψετε τη σύνταξη σε ενεργητική χρησιμοποιώντας το debeo και απαρέμφατο (Ως ποιητικό αίτιο στο imperandum esset να εννοήσετε το Sertorio).

Μονάδες 3

Δ2.γ. Cum aliquis Sertōrio nuntiavisset cervam inventam esse, Sertōrius eum iussit tacēre: Να αναγνωρίσετε το είδος, την εισαγωγή, την εκφορά και τη συντακτική λειτουργία της δευτερεύουσας πρότασης (2 μονάδες). Ακολούθως, να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές ώστε να δηλώνει το αιφνίδιο γεγονός, χρησιμοποιώντας τον αντίστροφο cum (4 μονάδες).

Μονάδες 6

Δ2.δ. praeterea praecēpit ut eam postero die repente in eum locum emitteret: να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

Μονάδες 2

Δ2.ε. admissis amīcis: Να αναλύσετε τη μετοχή, αναπαράγοντας την ίδια χρονική σχέση, στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση με υποτακτική.

Μονάδες 2

Καλή επιτυχία!

Τα θέματα επιμελήθηκε ο καθηγητής:

Τσιακμάκης Στέλιος